

Raadsvoorstel

Portefeuillehouder : drs. S.A.C. Mandemakers

Zaakdossiernummer : zk25.01767

Documentnummer : 2025.18319

Onderwerp : Raadsvoorstel over de Kaderbrief 2027 van de GGD Hart voor Brabant

Beleidsprogramma : 2.2 Sport, cultuur en welzijn

Aan de raad van de gemeente Loon op Zand,

Inleiding

De transformatie binnen het sociaal domein in onze gemeente wordt visueel inzichtelijk gemaakt met de zogenoemde tredenstructuur van het Beleidskader Sociaal Domein, die bestaat uit vier treden. Binnen het sociaal domein verschuift het zwaartepunt van specialistische hulp (trede 4) naar het vrij toegankelijke aanbod binnen de sterke gemeenschap (treden 1 en 2) en het indicatievrije aanbod (trede 3). De taken die de GGD uitvoert, zijn gepositioneerd op treden 1 en 2.

Gemeenten hebben een aantal wettelijke taken in het kader van de volksgezondheid en zijn gelet op artikel 14 van de Wet publieke gezondheid verplicht tot het in stand houden van een regionale gezondheidsdienst. De gemeente Loon op Zand vult deze plicht in door deelname in de GR GGD. Dit is een samenwerkingsverband van 19 gemeenten in Brabant. De gezamenlijke portefeuillehouders volksgezondheid van deze gemeenten vormen het Algemeen Bestuur (AB) van de GGD.

Volgens de bepalingen in de GR GGD wordt aan de gemeenteraden van alle deelnemende gemeenten jaarlijks een kaderbrief aangeboden. Deze jaarlijkse kaderbrief richt zich op de regionale uniforme inzet van de GGD en niet op de lokale inzet per gemeente. De brief schetst de ontwikkelingen en het beleid van de GGD voor het hele werkgebied. De kaderbrief is de "opmaat" naar de begroting voor het betreffende jaar en behandelt de inhoudelijke koers en een eerste prognose van de financiële gevolgen daarvan.

Beslispunten

Wij stellen u voor:

1. de volgende zienswijze met betrekking tot de kaderbrief 2027 in te dienen en het bestuur van de GGD te verzoeken om hieraan gevolg te geven:
De kaderbrief schetst een ambitieuze invulling van de taken die de GGD in 2027 wil uitvoeren. We onderschrijven het belang van de drie centrale thema's in de kaderbrief: Kansrijk opgroeien, Gezonde leefomgeving en Mentale veerkracht. Deze ambities sluiten aan bij onze lokale beleidsdoelen en bieden daarmee een belangrijke basis voor het behalen van deze doelen. Tegelijkertijd constateren wij dat in de kaderbrief geen aandacht wordt besteed aan het traject Samen Sterker dat de mogelijkheden onderzoekt voor nauwere samenwerking tussen de GGD Hart voor Brabant en de GGD West-Brabant. Wij verzoeken u om in de begroting 2027 duidelijk aan te geven wat de organisatorische en financiële impact zal zijn van het traject Samen Sterker, evenals de gevolgen hiervan voor de invloed en betrokkenheid

van gemeenteraden. Ook roepen we de GGD op om dit expliciet en transparant te verwerken in de besluitvorming over Samen Sterker die gepland staat in 2026 en daarbij de financiën en inhoudelijke gevolgen voor 2027 te expliciteren.

Beoogd effect

De GGD bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van alle burgers, met speciale aandacht voor kwetsbare inwoners en de jeugd. Daarmee geeft zij uitvoering aan de Wet publieke gezondheid. Gezonde inwoners vormen de ruggengraat van een vitale en sterke gemeenschap. Met deze kaderbrief wil de GGD bijdragen aan een gezonde basis voor iedereen, zodat al onze inwoners mee kunnen doen. Dit sluit aan bij onze lokale ambities die zijn opgenomen in de verdiepende visie 'Sterke Gemeenschap inclusief een Sterk Lokaal Team'. Ook sluit het aan op uitgangspunten en beoogde resultaten uit het eerder dit jaar vastgestelde Beleidskader Sociaal Domein, met name op de leefgebieden Meedoen en Gezondheid.

Argumenten

1.1 De inhoudelijke koers voor 2027, zoals die in de kaderbrief is opgenomen, is een uitwerking van de toekomstvisie van de GGD en biedt een goede basis voor de uitvoering van onze lokale ambities.

In de toekomstvisie 'Wij maken samen gezond gewoon' van de GGD worden vier pijlers benoemd om gezondheid vanzelfsprekend te maken:

1. Voorkomen als het kan, beschermen als het moet
2. Iedereen verschillend, allemaal gelijk
3. Zelf, maar niet alleen
4. Overal om ons heen, binnen en buiten

In hun beleidsplan 2024-2027 heeft de GGD deze pijlers vertaald naar doelen en ambities. In de kaderbrief 2027 laat de GGD zien welke stappen in 2027 gezet worden op weg naar 'Wij maken samen gezond gewoon'. Gezondheid is een belangrijke basis voor een goed en fijn leven. De GGD beschermt, bewaakt en bevordert de gezondheid en doet dat zowel fysiek als online en zowel individueel als collectief.

In 2026 zal de beleidsperiode 2024-2027 worden afgerond en zal het nieuwe beleidsplan voor de periode 2027-2030 aan het AB worden voorgelegd. Het jaar 2027 wordt dus het eerste jaar van het nieuwe meerjarenbeleid van de GGD, waarmee het beleidsplan synchroon zal gaan lopen met de bestuursperiode van de GGD en ook met het meerjarenbeleidsplan van de GGD West-Brabant. Deze twee GGD'en werken al nauw samen en zijn in het traject 'Samen Sterker' bovendien aan het onderzoeken hoe zij de samenwerking verder kunnen uitbouwen om de inzet in beide GGD-regio's richting de toekomst robuuster te maken.

De GGD richt zich in de nieuwe beleidsperiode 2027-2030 op drie thema's: *Kansrijk opgroeien*, *Gezonde leefomgeving* en *Mentale veerkracht*. Deze focus is belangrijk om de gezondheid van inwoners structureel te verbeteren en toekomstige zorgkosten te beperken. Door te focussen kan de GGD haar capaciteit en budget effectief inzetten op gebieden met de grootste impact op gezondheid en welzijn. Alle drie de ambities dragen bij aan het voorkomen van problemen en versterken elkaar onderling. Een gezonde leefomgeving ondersteunt mentale veerkracht en kansrijk opgroeien voorkomt latere psychische en fysieke problemen. Door te focussen op deze drie ambities investeert de GGD samen met de gemeenten in een gezonde, veerkrachtige en sterke gemeenschap.

Hieronder per pijler uit de toekomstvisie van de GGD een korte inhoudelijke toelichting van de plannen voor 2027:

1. *Voorkomen als het kan, beschermen als het moet*
 - Harmonisatie jeugdgezondheid: 25% van alle contactmomenten worden uitgevoerd volgens een gezamenlijk basisaanbod door de drie Brabantse GGD 'en.

- Gezondheid wordt nog lang niet in alle ruimtelijke plannen structureel meegenomen bij de beoordeling. In 2027 wordt er samen met partners gewerkt aan vervolgstappen. Het doel is om in de toekomst ruimtelijke plannen standaard te voorzien van een advies over de effecten op gezondheid, zowel de risico's als de kansen.
- Er worden concrete afspraken gemaakt over de rol van de GGD in het regionale netwerk voor suïcidepreventie.

2. *Zelf, maar niet alleen*

- In 2027 is 30% van de jongere inwoners in de vruchtbare leeftijd bekend met het belang van de vraag: "Wil ik binnen een jaar zwanger worden?" en stijgt het gebruik van digitale hulpmiddelen die de GGD samen met partners aanbiedt voor opvoeding en kansrijk opgroeien met 20% ten opzichte van 2026.
- Er is een pilot gestart om de preventieve activiteiten gericht op het versterken van de mentale veerkracht van (jonge) inwoners te borgen. Zo worden losse initiatieven gekoppeld aan de beweging uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) om een 'basisinfrastructuur' in te richten.

3. *Iedereen verschillend, allemaal gelijk*

- Kinderen in gezinnen in kwetsbare situaties krijgen ondersteuning die zij nodig hebben. Dit varieert van normaliseren van gedrag en uitdagingen tot laagdrempelige ondersteuning of noodzakelijke zorg. Partners en de GGD werken hierin nauw samen.
- In minimaal 15 wijken die achterblijven qua gezondheid worden samen met inwoners en partners concrete maatregelen uitgevoerd om de leefomgeving gezonder te maken, bijvoorbeeld door rookvrije zones en het stimuleren van gezonde mobiliteit.
- Om interventies gericht op het versterken van de mentale veerkracht goed aan te laten sluiten op de leefwereld van inwoners, worden zij nauw betrokken in de ontwikkeling daarvan. In 2027 starten de eerste interventies gericht op het versterken van de mentale veerkracht van inwoners in kwetsbare situaties, ontwikkeld samen met deze inwoners.
- Gemeenten en partners werken aan een afwegingskader voor effectieve programma's en maken afspraken over implementatie vanaf 2028, vooruitlopend op het landelijke investeringsmodel voor preventie.

4. *Overal om ons heen, binnen en buiten*

- Het onderwerp 'omgevingsbewustzijn' en 'leefomgeving' worden in de jeugdgezondheidszorg geïntegreerd.
- Er zijn afspraken gemaakt met gemeenten over hoe de gezonde leefomgeving lokaal zo kan worden ingericht dat het de mentale veerkracht van inwoners versterkt, bijvoorbeeld door het stimuleren van ontmoeting en gezonde mobiliteit.

1.2 *Voorgesteld wordt om de inwonerbijdrage te verhogen, waarbij volgens de afspraken uit de GR de indexeringsmethodiek van de gemeente Tilburg wordt gevolgd, resulterend in een voorlopige stijging van € 46,01 naar € 48,11 per inwoner.*

Onderdeel van de kaderbrief 2027 is de indexering van de inwonerbijdrage. De GGD stelt voor om, op basis van de gebruikelijke indexering (zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling), de gemeentelijke bijdrage per inwoner te verhogen. Voor het bepalen van de nominale ontwikkeling wordt de methodiek van de gemeente Tilburg gehanteerd. De eerste raming van Tilburg in november 2025 resulteert in een voorlopige indexering voor 2027 van 2,99%. De GGD verwerkt de definitieve

indexering in hun begroting. Daarnaast is in de nieuwe CAO-gemeenten, waar de GGD onder valt, opgenomen dat per 2026 een reiskostenvergoeding voor woon-werkverkeer moet worden afgesproken. Dit kon niet meer meegenomen worden in de begroting voor 2026, waardoor de GGD voor de bekostiging in 2026 een voorstel zal doen voor een eenmalige onttrekking uit de algemene reserve. Ook ontvangen gemeenten in 2027 via het gemeentefonds een bijdrage voor een wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer. De GGD geeft hieraan uitvoering, dus hebben zij deze bijdrage meegenomen in hun geraamde inwonerbijdrage.

Het bovenstaande resulteert in een stijging van de inwonerbijdrage van € 46,01 in 2026 naar een voorlopige raming van € 48,11 in 2027.

Naast de indexering zijn twee nog niet ingevulde (PM) posten opgenomen in de financiële paragraaf. De eerste betreft een wijziging in het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Voor het toevoegen van drie vaccinaties aan het RVP hebben gemeenten eenmalig middelen ontvangen in het gemeentefonds. De GGD maakt geen aanspraak op deze middelen. In plaats daarvan heeft de GGD een bestemmingsreserve ingesteld vanuit de exploitatie 2025.

De andere PM post betreft de voorgenomen overheveling van SPUK-regelingen naar gemeenten, zoals dat in het regeerakkoord uit 2024 is opgenomen. Als het Rijk verschillende specifieke uitkeringen die raken aan het takenpakket van de GGD vanaf 2027 in het gemeentefonds stort, zal de GGD voorstellen de bekostiging van deze taken op te nemen in de inwonerbijdrage. Voor gemeenten is dit in principe budgettair neutraal.

Kanttekeningen

n.v.t.

Financieel

De prognose van de gemeentelijke bijdrage in 2027 aan het basispakket van de GGD voor Loon op Zand is gebaseerd op een aantal aannames met betrekking tot:

1. Indexering: de GGD volgt de indexering van de gemeente Tilburg; in maart volgt een bijstelling
2. Inwonersaantal: de prognose is gebaseerd op de inwonersaantallen op 1 september 2025 van het CBS, 24.200 inwoners in gemeente Loon op Zand.

Voor Loon op Zand resulteert dit voorlopig in een bijdrage aan het basispakket in 2027 van € 48,11 * 24.200 = € 1.164.262. Bij het opstellen van de begroting voor 2027 worden de meest recente gegevens meegenomen. Dit kan leiden tot een afwijking van de bovenstaande prognose.

We zijn voornemens om het bedrag dat onze gemeente in 2027 via het gemeentefonds ontvangt voor een wettelijke uitbreiding van taken van de gemeentelijke lijkschouwer (circa € 0,18 per inwoner) in te zetten voor de bijdrage aan het basispakket.

Voortgang

De Kaderbrief wordt vastgesteld tijdens de AB-vergadering van de GGD op woensdag 25 maart 2026.

Communicatie

Na het besluit van uw raad wordt de GGD hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

Bijlagen

1. Kaderbrief 2027 GGD Hart voor Brabant (2025.18000)
2. Begeleidende brief bij kaderbrief GGD Hart voor Brabant (2025.17999)

Het college van burgemeester en wethouders;
de secretaris,

de burgemeester,

drs. C.A. de Haas, MBA

mr. D.S.C. Jansen

Besluit

De raad van de gemeente Loon op Zand;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 13 januari 2026, nummer. 2025.18318

b e s l u i t :

1. de volgende zienswijze met betrekking tot de kaderbrief 2027 in te dienen en het bestuur van de GGD te verzoeken om hieraan gevolg te geven:
De kaderbrief schetst een ambitieuze invulling van de taken die de GGD in 2027 wil uitvoeren. We onderschrijven het belang van de drie centrale thema's in de kaderbrief: Kansrijk opgroeien, Gezonde leefomgeving en Mentale veerkracht. Deze ambities sluiten aan bij onze lokale beleidsdoelen en bieden daarmee een belangrijke basis voor het behalen van deze doelen. Tegelijkertijd constateren wij dat in de kaderbrief geen aandacht wordt besteed aan het traject Samen Sterker dat de mogelijkheden onderzoekt voor nauwere samenwerking tussen de GGD Hart voor Brabant en de GGD West-Brabant. Wij verzoeken u om in de begroting 2027 duidelijk aan te geven wat de organisatorische en financiële impact zal zijn van het traject Samen Sterker, evenals de gevolgen hiervan voor de invloed en betrokkenheid van gemeenteraden. Ook roepen we de GGD op om dit expliciet en transparant te verwerken in de besluitvorming over Samen Sterker die gepland staat in 2026 en daarbij de financiën en inhoudelijke gevolgen voor 2027 te expliciteren.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Loon op Zand van Raadsbesluit d.d. 12 februari 2026.

De raad voornoemd,

voorzitter,

plv. griffier,

5.1.2.e

5.1.2.e